

The Motivating Factor: Longing for Your Closeness
The Ten Principles of the Baal Shem Tov (7)

ז. לא זכרון יום המיתה ולא יראת העונש מגיהנום מעוררים לב האדם לעבודתו ית"ש, כי אם התשוקה להתדבק במקור החיים והטוב, ולא התענית והסגופים מועילים, אך השכחה בנפשו מחמת התשוקה.

(1) מסכת יומא דף עב:

אמר רבי יהושע בן לוי מאי דכתיב "וזאת התורה אשר שם משה" (דברים ד, מד)? זכה - נעשית לו סם חיים, לא זכה - נעשית לו סם מיתה; והיינו דאמר רבא: דאומן לה - סמא דחייא, דלא אומן לה - סמא דמותא.

(2) דגל מחנה אפרים – פרשת בשלח

ועפ"ז תבין מה שאמר א"י זללה"ה על מאמר חז"ל מפני מה חרבה ירושלים? על שלא ברכו בתורה תחלה. ואמר הוא ז"ל, היינו: **שלא ברכו ברכת והערב נא שהוא ברכה ראשונה שמברכין על התורה בבוקר**, והוא פלא. ועיי' הנ"ל הוא מובן, כי צריך להתפלל ע"ז כמו שאמר הוא ז"ל כי התורה הוא סוד אדם שלם, ויש בה מים מתוקים ומים המריי, וצריך להתפלל ולבקש זה מאת ה' שיטעים בתורתו המים מתוקים וערבים, וזהו ברכת והערב נא, והבן.

(3) העמק דבר – פרשת שמות¹ (ר' נפתלי צבי יהודה ברלין מוואלאזין זצ"ל)

"אקיה אשר אקיה". אין האופן ברור כעת. משום שזה תלוי בהכנת המקבלים. ואם כן אהיה מתנהג בפעולתי כפי אשר אהיה בכח ישראל אשר יתנו לי...

(4) ירושלמי – מסכת נדרים, פרק ט, הלכה ד

"ואהבת לרעך כמוך" (ויקרא יט). רבי עקיבה אומר זהו כלל גדול בתורה.

(5) מסכת בבא מציעא דף סב.

שנים שהיו מהלכין בדרך וביד אחד מהן קיתון של מים, אם שותין שניהם מתיים, ואם שותה אחד מהן מגיע לישוב - דרש בן פטורא מוטב שישתו שניהם וימותו ואל יראה אחד מהם במיתתו של חבירו; עד שבא ר' עקיבא ולימד "וחי אחיך עמך" (ויקרא כה, לו) - חייך קודמים לחיי חבירך.

(6) ספר שמירת הלשון – שער הזכירה, פרק ב (החפץ חיים זצ"ל)

הקדוש ברוך הוא אוהב לאדם יותר משהאדם אוהב את עצמו...

7) Rav Noach Weinberg: Torah Revolutionary [pg 181]

Rabbi Chaim Sampson, a *talmid* of both Rav Noach and subsequently of his brother Rabbi Yaakov Weinberg in Ner Israel in Baltimore, once asked Rav Yaakov for some advice on how to work on *ahavas Hashem*. He replied, "Why are you asking me? Rav Noach is the real expert." At one Aish HaTorah Partners Conference, Rav Noach instructed a woman to repeat several times, "Hashem loves me." Later, Marc Firestone, who

¹ פרק ג, פסוק יד

had become religious through Aish-LA, asked Rav Noach why he had done that. Rav Noach responded to his question with a question of his own: "Do you love me?" When Firestone said that he did, Rav Noach asked him why. The former said only, "I have my reasons."
 "I'll tell you why you love me," Rav Noach said. "Because you know I love you." He then explained that there is no better way to develop love of Hashem than the recognition that He loves us.

8) מסכת ברכות דף ה.

אמר רבי לוי בר חמא, אמר רבי שמעון בן לקיש: לעולם ירגיז אדם יצר טוב על יצר הרע, שנאמר: "רגזו ואל תחטאו" אם נצחו — מוטב, ואם לאו — יעסוק בתורה, שנאמר: "אמרו בלבבכם". אם נצחו — מוטב, ואם לאו — יקרא קריאת שמע, שנאמר: "על משפכם". אם נצחו — מוטב, ואם לאו — יזכור לו יום המיתה, שנאמר: "ודמו סלה".

9) חפץ חיים על התורה – פרשת בראשית, הערות "מעשי למלך", עמ' מו

הזכרת יום המיתה היא כבר העצה האחרונה, כמו הרופא שנותן לחולה הסם היותר חזק, אחרי שלא הועילו הסמים הרגילים, ומה טוב לחולה אם איננו זקוק לסמים המשכרים, ורק מתרפא בדרך היותר קלה.

10) דברים (נצבים) – פרק ל, פסוק טו

ראה נתתי לפניך היום את החיים ואת הטוב ואת המוות ואת הרע.

11) פנים יפות – פרשת נצבים (ר' פנחס הלוי הורוויץ) [1805–1731]

ראה נתתי לפניכם וגו'. כבר ביארנו זה במקום אחר ע"ד שאחז"ל בברכות [ה א] לעולם ירגיז אדם יצ"ט על יצה"ר וכו' יעסוק בתורה ואי לאו יקרא ק"ש ואי לאו יזכור לו יום המיתה שנאמר אמרו בלבבכם ועל משכבכם ודומו סלה, ואם יום המיתה הוא התכלית הל"ל מיד יזכיר לו יום המיתה? ועוד אמרו [אבות פי"ג מ"א] הסתכל בשלשה דברים ואין אתה בא לידי עבירה, דע מאין באת ולאן אתה הולך ולפני מי אתה עתיד ליתן דין וחשבון, והענין הוא כי המעלה הטובה שבאדם הוא שידבק בתורת חיים והוא הדביקות באלקים, ואם ישבר כח יצרו הרע בתורה מה רב טובו כי בכל יום ויום ניתוסף בו חכמה ודעת, וכח היצה"ר הולך ומתמעט כמ"ש [קידושין דף ל:] אם אבן הוא נימוח, ואמרו עוד [שם] בראתי יצה"ר בראתי תבלין, ואם כח יצרו גבר מאוד שלא יוכל לשבר בתורה וק"ש שהוא במעלה עליונה בדביקות הש"י ונשמתו, אזי מוכרח הוא להרגיז היצה"ר בעצבות ושברון גופו של אדם ביום המות, והוא ע"י יצרו כמ"ש [ב"ב דף טז.] הוא היצה"ר הוא המלאך המות, ומחמת עצבון ושברון גופו יבטל כח תאותו לעבירה, וזו היא המידה גרועה אבל כל זמן שיכול לשברו בתורה ובק"ש א"צ למדה זו, גם כי במעלת דביקות ה' זכותו לדור ודור, אבל אם יתעצב ביום המיתה אינו תועלת אלא לפי שעה ובכל פעם מתגבר יצרו עליו, וז"ש ודומו סלה. וז"ש מרע"ה הנה "נתתי לפניך שני דרכים לבטל היצה"ר האחד "את החיים ואת הטוב", היינו לדבק בתורה ומסירת נפש לה' שהוא החיים והטוב, כמ"ש [ברכות דף ה.] טוב זו תורה, "ואת המות ואת הרע" דהיינו שישבר את יצרו ביום המיתה ובדיני גהינם שנקרא רע, ואמר ע"ז "ובחירת בחיים למען תחיה אתה וזרעך" (פסוק יט) שיעמוד צדקתו לבני בניו, וע"ז "העידתי בכם היום את השמים ואת הארץ" לשון עדות שהם אינם עובדים את ה' מחמת יראת העונש כ"א בקיום מצותו:

12) מסכת סוטה – פרק ט, משנה טו

בַּעֲקֻבוֹת מְשִׁיחָא חֲצָפָא יִסְגָּא, וְיִקְרַר יֶאֱמִיר, הִגְפֹּן תִּתֵּן פְּרִיָּה וְהֵינּוּ בְּיָקָר, וְהַמְּלָכוֹת תִּתְּהַפְּדוּ לְמִינּוֹת, וְאִין תּוֹכְחָה, בֵּית וְעַד יִהְיֶה לְזָנוֹת, וְהַגְּלִיל יִחָרֵב, וְהַגְּבֹל יִשׁוּם, וְאֲנָשֵׁי הַגְּבוּל יִסּוּבְבוּ מְעִיר לְעִיר וְלֹא יִחוּנְנוּ, וְחֻכְמַת סוֹפְרִים תִּסְרַח, וְיִרְאֵי חֲטָא יִמְאַסּוּ, וְהָאֲמַת תְּהֵא נַעְדָּרַת. נְעָרִים פְּנֵי זְקֵנִים לְבִינּוּ, זְקֵנִים יַעֲמְדוּ מִפְּנֵי קִטְנִים. (מיכה ז) בְּן מִנְבֵּל אָב, בֵּת קָמָה בְּאֵמָה, כְּלָה בְּחַמְלָתָהּ, אֵיבֵי אִישׁ אֲנָשֵׁי בֵיתוֹ. פְּנֵי הַדּוֹר כְּפָנֵי הַכֶּלֶב, הֵבֵן אֵינּוּ מִתְּבַיֵּשׁ מֵאֲבִיו. וְעַל מִי יֵשׁ לָנוּ לְהַשְׁעוֹ, עַל אֲבִינוּ שְׂבֻשְׁמִים.

13) זכרון זאת – פרשת ואתחנן (החזנה מלובלין זי"ע בשם ר' זושא²)

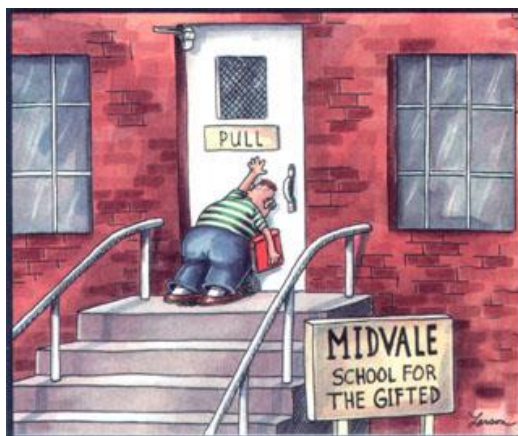
**חֲלָקוּ, דַּהֲנֵס שְׂמַעְחֵי מַהֲרַב ר' זוֹשֶׁט שִׁיחֵי
עַל מַס שְׂאֲמְרוּ רַז"ל צַמְקָצוֹת מְשִׁיחָא יִרְאֵי
חַמָּא יִמְאַסּוּ חֲמַר כּוֹא שִׁיכֵי אִז עֵיקָר
לַעֲצוּד אֲחוֹי יִהְצֵרְךָ מֵאֲחַצְבָּה וּמִדְרַגָּה יִרְאֵי
חַמָּא יִמְאַסּוּ, וְיֵינַן שְׂחַפְּלָל מַסַּח עַל זַס**

14) הושע – פרק יא, פסוק ד

בְּחִבְלֵי אָדָם אֲמַשְׁכֶּם, בְּעֵבְתוֹת אֶהְבֶּה...

15) אגרות ראי"ה – סוף אגרת רסו (ר' אברהם יצחק הכהן קוק זי"ע)

כל השנאות כולן וחומרי דיניהן הנם נאמרים רק במי שְׂבָרֵי לָנוּ שִׁקִּימָנוּ בּוּ מִצּוֹת תּוֹכַחָה. וכאשר אין לנו בדור הזה ולא בכמה דורות שלפנינו, על פי עדות רבי עקיבא, מי שיודע להוכיח. על כן נפל פותא בבירא וכל ההלכות הנוטות לרוגז ושנאת אחים, נעשות הן כפרשת בן סורר ומורה עיר הנדחת ובית המנוגע, למי"ד לא היו ולא עתידין להיות, ונכתבו משום דרוש וקבל שר.



² הר"ר זושא מאנפולי זי"ע [1730-1800]